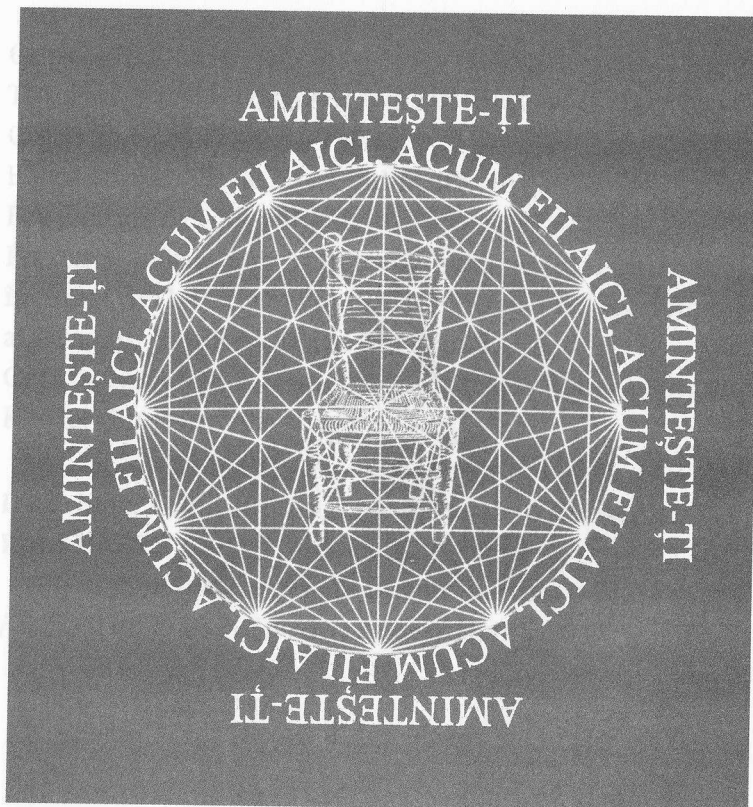

MUDA ,IDIA IF
FII AICI ACUM

FII AICI, ACUM

BABA RAM DASS

Traducerea din limba engleză:
Cristian HANU

Editor: Cătălin PARFENE

Tehnoredactare și copertă: Florin DRUȚU

Corectură: Elena MĂLNAI

Cuprins

1. CĂLĂTORIA

Transformarea: Dr. Richard Alpert devine Baba Ram Dass

2. DE LA BINDU LA OJAS

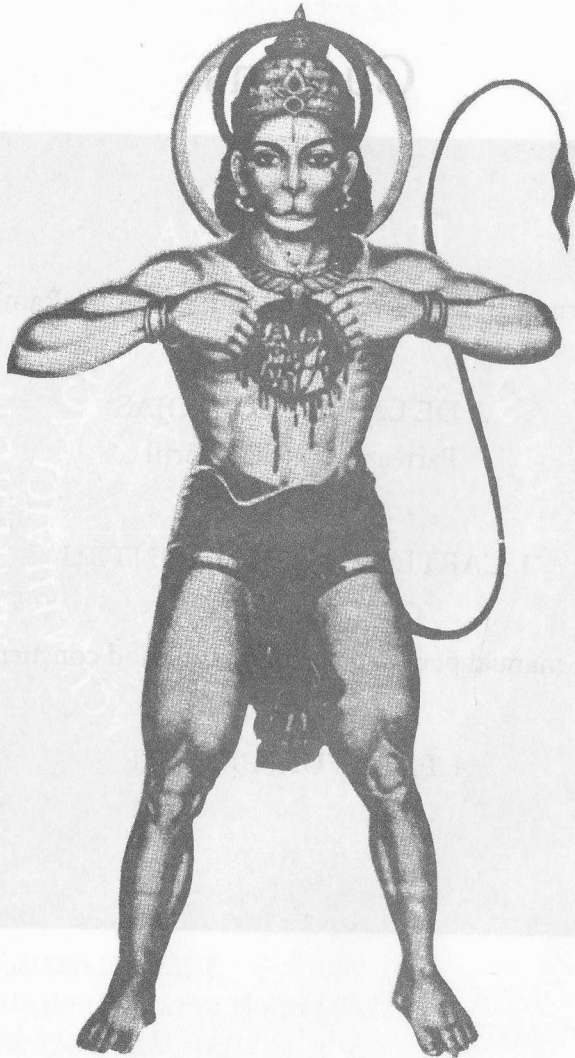
Partea principală a cărții

3. CARTE DE BUCATE PENTRU

O VIAȚĂ SACRĂ

Un manual pentru o viață trăită în mod conștient

4. PRĂJITURI PICTATE

STRAMANI
Succesul

DR. RICHARD ALPERT DEVINE BABA RAM DASS

carierii mele academice. După ce am lucrat ca profesor asistent la
Universitatea Berkeley din California, mi s-a oferit un post permanent

NAMASTĚ

Povestea noastră

Există trei etape în această călătorie în care m-am angrenat! Prima, cea a etapei științei sociale; a doua, cea psihedelică; și a treia, cea yoghină. Fiecare etapă a jucat un anumit rol în începerea etapei următoare. Privind retrospectiv, îmi dau seama că multe din experiențele care nu au însemnat mare lucru la vremea respectivă au creat premisele necesare pentru ceea ce a urmat. Doresc să îți împărtășesc acele aspecte ale călătoriei mele interioare care nu au fost revelate niciodată până acum în mass-media: nu sunt interesat de aspectele politice și de ceea ce poți citi în ziarul *Saturday Evening Post* despre LSD. Aceasta este povestea care descrie ce se întâmplă în interiorul unui om care trece prin aceste experiențe.

Succesul

În anul 1961, la începutul lunii martie, eram probabil la apogeul carierei mele academice. După ce am lucrat ca profesor asistent la Universitatea Berkeley din California, mi s-a oferit un post permanent

în cadrul Universității Harvard, dacă aveam grijă să public suficiente articole. Mi s-au oferit contracte la patru departamente ale Universității Harvard: la Catedra de Relații Sociale, la cea de Psihologie, la cea de Educație și la Departamentul pentru Sănătate (unde eram psihoterapeut). De asemenea, aveam contracte de cercetare cu Universitățile Yale și Stanford. Din punct de vedere lumesc, aveam un venit foarte mare și continuam să acumulez posesiuni.

Aveam un apartament plin cu antichități la Cambridge, în care organizam petreceri și dineuri pline de farmec. Aveam un automobil sedan Mercedes-Benz și o motocicletă Triumph 500CC, la care se adăugau un avion Cessna 172, o mașină sport MG, o barcă cu pânze și o bicicletă. Îmi petreceam vacanțele în Caraibe, unde făceam scufundări acvatice. Trăiam exact așa cum se presupune că ar trebui să trăiască un profesor celibatar de succes în America, pentru a dovedi că „a reușit în viață”. Nu eram un cercetător autentic, dar am trecut prin toate gradele academice: mi-am luat doctoratul, am scris cărți, aveam contracte de cercetare și predam cursuri de Motivație umană, Teorie freudiană și Dezvoltarea copilului. De fapt, toate acestea nu dovedeau altceva decât că știam perfect regulile jocului și că eram un jucător foarte bun.

Notițele după care îmi țineam prelegerile universitare conțineau ideile altor oameni prezentate subtil, iar cercetările mele se integrau inevitabil în *Zeitgeist* (*mainstream*).

În anul 1955, am început să practic psihoterapia, iar primul meu pacient m-a îndemnat să fumez marijuana. Am continuat să fumez sporadic (nu regulat) și să beau la greu. Primul meu pacient avea însă prieteni, care aveau la rândul lor prieteni – și toți au devenit pacienții mei. Am devenit astfel un terapeut „hipiot” pentru comunitatea hipiotă din Stanford. Ori de câte ori mă duceam la o petrecere, toată lumea striga: „A venit psihiatrul”, așa că stăteam într-un colț, arătând „superior”. La urma urmelor, investisem 26.000 de dolari și cinci ani de zile pentru a studia psihanaliza.

Înainte de data de 6 martie, ziua în care am luat prima pastilă de Psylocybin, un medicament psihedelic, simțeam că ceva nu era în regulă în viața mea, dar nu puteam spune ce anume, pentru a încerca să rezolv problema. Mi se părea că teoriile din psihologie pe care le predam nu funcționează, că psihanalistii nu înțeleg cu adevărat condiția umană și că teoriile general acceptate, referitoare la realizare, anxietate, mecanisme de autoapărare etc., nu reușesc să pună punctul pe i.

Ca și colegii mei, lucram de la 9:00 la 5:00. Veneam zi de zi la serviciu și practicam psihologia, la fel ca un agent de vânzări din asigurări sau ca un mecanic auto, după care, la ora 5:00, plecam către casă și mă comportam la fel de nevrotic ca și înainte de a pleca spre serviciu. O voce interioară îmi spunea că dacă aceste teorii psihanalitice ar fi fost adevărate, ar fi trebuit să îmi influențez într-o mai mare măsură viața. Înțelegeam perfect nevoia de a fi „obiectiv” ca om de știință, dar acest concept pare naiv în domeniul științelor sociale, lucru care începe să devină din ce în ce mai acceptat la ora actuală. Indiferent ce efecte ar avea psihanaliza (și sunt convins că are numeroase efecte), cert este că la sfârșitul celor cinci ani de practică eram mai nevrotic ca oricând. De altfel, chiar și propriul meu psihanalist credea acest lucru, dovadă că atunci când am renunțat la ședințele cu el pentru a pleca la Harvard, mi-a spus: „Ești mult prea bolnav pentru a renunța la psihanaliză.” Acestea au fost ultimele cuvinte pe care mi le-a adresat. Dat fiind că eram însă pregătit eu însumi în teoria freudiană, îi cunoșteam prea bine jocul, fapt care îmi permitea să savurez această relație sofisticată și competitivă cu el. Spre exemplu, îi spuneam: „Ei bine, în lucrarea lui Freud din anul 1906, știi foarte bine că a spus cutare lucru, iar dacă îți spun tot ce îți spun despre mine, înseamnă că ar trebui să interpretezi astfel lucrurile...” Și pentru toate acestea plăteam 20 de dolari pe oră!

Cu siguranță, ceva nu era în regulă. Nu îmi puteam da seama ce eu nu reușeam. Pe scurt, natura vieții mi se părea un mister. Tot ce predam erau doar niște informații moleculare, care nu se integrau însă într-un organism numit înțelepciune. Nu făceam decât să acumulez din ce în ce mai multe cunoștințe și să devin din ce în ce mai priceput în a jongla cu mai multe mingi dintr-odată. Spre exemplu, puteam sta în timpul unui examen de doctorat și să pun întrebări foarte sofisticate, arătând extrem de înțelept. Totul era însă o farsă!

Insatisfacția

Problema mea ca om de știință într-un domeniu social era că nu eram propriu-zis un savant. Proveneam dintr-o tradiție evreiască marcată de anxietăți și dornică de realizări. Deși am practicat cinci ani de zile psihanaliza, încă mai sufeream de diaree și de tensiuni cumplite ori de câte ori trebuia să țin o prelegere. Faptul că țineam cursuri cinci zile pe săptămână îmi îngreuna fantastic digestia. Oricare ar fi fost însă motivațiile mele, acestea erau atât de puternice încât în pofida faptului că am fost un student cât se poate de mediocru (adevărul este că nu am reușit să intru la Harvard, deși am încercat din răsuputeri, inclusiv folosind influența politică a tatălui meu), în cele din urmă m-am trezit că predau la această universitate, și la altele, dintre cele mai bune.

Puteam studia zece ore, pregătind o prelegere cu adevărat bună despre Freud sau despre motivațiile umane, dar cunoștințele pe care le ofeream studenților păreau ascunse dincolo de un zid. Ele erau pur teoretice. Eu nu făceam decât să expun diferite idei și concepte intelectuale, complet diferite de experiența mea de viață. Deși eram capabil să îmi impregnez discursul cu emoții bogate, pe un nivel mai profund, instinctual, îmi lipsea încrederea în sine, fapt pe care îl transmiteam mai departe studenților. Spre marea mea dezamăgire (suprimată), această stare de lucruri părea întru totul acceptabilă în rândul colegilor mei, care considerau personalitatea o variabilă ce poate fi modificată, în numele dorinței lor de a-și dovedi „valoarea științifică”. Copiii înșiși erau priviți ca niște variabile ambulatorii, și

oricât de mult ne-am fi străduit, până când reușeam să operăm cu ele, acestea se schimbau. Așa se face că operam cu concepte amuzante din punct de vedere intelectual și cu jocuri, care îmi permiteau să îmi păstrez fațada de profesor universitar, dar nu mă ajutau cu nimic în propria mea viață.

Am ajuns astfel să lucrez cu băieții din prima mea echipă de psihologie cognitivă, psihologia personalității și psihologia vârștelor, chit că aceștia nu erau ei înșiși ființe umane foarte dezvoltate. Propria lor viață nu era foarte împlinită. Nu exista suficientă frumusețe umană, împlinire umană și mulțumire umană. Cu toate acestea, am muncit din greu, și am primit astfel cheile împărăției. Mi s-a promis totul. Am reușit să intru în cercul interior al lumii academice: eram președinte de program la Divizia 7 a A.P.A., în diferite alte comitete, dispuneam de burse, puteam călători și eram numit automat în diferite comitete de doctorat. Cu toate acestea, am continuat să simt că îmi lipsește ceva și că totul riscă să se prăbușească, la fel ca un castel din cărți de joc. Simțeam chiar o anumită panică la gândul că va trebui să îmi petrec următorii 40 de ani de viață fără să știu ce anume îmi lipsește. În orele de răgaz, jucam „Go” sau poker și spuneam bancuri. Această viață mi se părea extrem de goală. Nu eram onest cu mine însumi.

La un moment dat, pe când eram profesor la Stanford și la Harvard, mi s-a părut că sunt prins într-un joc inutil în care studenții își jucau perfect rolul de studenți și profesorii își jucau la fel de bine rolul de profesori. Eu le spuneam de la catedră diferite lucruri citite din cărți, iar ei le scriau în caietele lor, repetându-le mai târziu, în timpul examenelor, dar de fapt nu se întâmpla nimic real. Mi se părea că trăiesc într-o cameră perfect izolată, în care nu se întâmpla nimic real, care să conteze.

În calitate de psihoterapeut, mă simțeam prins în drama propriilor mele teorii. Datele cercetării arătau că pacienții care urmau terapia lui Roger sfârșeau prin a rosti afirmații pozitive, iar cei freudieni prin a vorbi despre mama lor, stimuliți de anumite indicii subtile. Totul mi se părea atât de evident. Stăteam la birou cu micul meu carnețel, iar când pacientul începea să vorbească despre mama lui, notam ceva în el. În mod evident, nu trecea mult și pacientul remarcă faptul că era „notat” atunci când spunea anumite lucruri sau când aborda anumite subiecte. Prin urmare, se simtea „freudianizat”.

Respect Din cauza acestei neliniști interioare continue, am început să mănânc prea mult, să acumulez din ce în ce mai multe posesiuni, dar și poziții și funcții, să mă dedau la orgii sexuale și alcoolice din ce în ce mai deșuchia-te și să îmi trăiesc viața într-o manieră din ce în ce mai pasională.

Ori de câte ori mă duceam la o reuniune familială, eu eram băiatul care a reușit în viață. Eram profesor la Harvard, așa că toată lumea se uita la mine cu respect, ascultându-mi cu religiozitate fiecare cuvânt. Eu continuam să mă simt însă îngrozit, ca și cum aș fi fost un impostor. De bună seamă, era o „oroare” blândă și frumoasă, căci primeam foarte multe recompense în schimbul ei.

Aveam un veritabil imperiu personal la Centrul de Cercetare în Domeniul Personalității. Aveam propriul meu birou într-o clădire la al cărei design contribuiseam personal, cu două secretare și numeroși asistenți în cercetare, studenți și absolvenți. Am reușit să realizez toate acestea în doar trei ani, fapt care arată cât de decis eram să îmi continui cursa realizărilor. Dacă nu ai cunoscut un evreu din clasa mijlocie, nevrotic și mânat de anxietate, înseamnă că nu ai cunoscut cu adevărat un om competitiv și pus pe acumulat realizări!

Religia mea era un iudaism politic. Proveneam dintr-o tradiție a religiei populare, care nu avea nimic de-a face cu Spiritul, fapt care nu mă împiedica să țin cu strictețe toate sărbătorile de Yom Kipur și să particip la toate serviciile pascale. Tata se afla în Comitetul Director care angaja și concedia rabini, așa că îmi venea greu să îi consider pe aceștia lideri religioși autentici atât timp cât se aflau la mâna tatei.

Nu departe de marele meu imperiu se afla un birou micuț. Fuseso debaraua, dar era nevoie de un birou suplimentar, așa că au golit debaraua și au pus în ea un birou, pe care l-a ocupat Timothy Leary. Acesta făcea turul Italiei pe bicicletă, când a fost descoperit de David McClelland, care l-a readus înapoi, oferindu-l ca pe un dar creator științei occidentale. Eu și Tim am devenit în scurt timp tovarăși de băut, după care am început să predăm împreună diferite cursuri, cum ar fi cel de „Schimbarea comportamentului tranzacțional existențial”.

Într-o seară, pe când beam împreună, am pus la cale o călătorie prin America de Nord și de Sud, iar când i-am spus că aveam licență de zbor, Tim mi-a răspuns:

– Perfect. În acest caz, vom pilota avionul tău.

– Minunat, i-am răspuns, fără a-i preciza că nu aveam decât o licență de student.

Mi-am propus așadar (în secret) să obțin o licență de zbor, înainte de a-l întâlni pe data de 1 august la Cuernavaca, în Mexic, unde își petrecea concediul. De acolo trebuia să ne începem călătoria.

La acea vreme eram consultant pentru un Grup de Studiu Școlar în Domeniul Matematicii (un program de matematică de la Stanford). În aceeași zi, mi-am luat licența și am închiriat un avion. Am zburat către Mexic chiar a doua zi. Când am ajuns aici, am aflat că Tim se apucase de un alt tip de „zbor”¹, de circa o săptămână. Se pare că Frank Baron, un psiholog de la Cal² bun prieten cu Tim, i-a făcut cunoștință cu un antropolog din Mexic, care i-a vorbit despre Tionanactyl, trupul Zeilor, o ciupercă magică din Mexic, pe care o putea obține de la Nebuna Juanna, o femeie ce trăia în munți, consumând tot timpul aceste ciuperci. Cei doi au contactat-o pe Juanna și au făcut rost de ciuperci.

Până să ajung eu, Tim consumase deja nouă astfel de ciuperci împreună cu alți oameni, în jurul unei piscine, și trăise o experiență profundă. Mi-a spus:

– Am învățat mai multe lucruri în șase sau șapte ore decât în toți anii în care am practicat psihologia.

Mi s-a părut incredibil!

Când am ajuns la Cuernavaca, ciupercile dispăruseră, odată cu dorința lui Tim de a călători prin America de Sud, căci ce sens avea să faci o astfel de călătorie externă în condițiile în care ceea ce căuta el se afla în interiorul propriului său cap?

Așa se face că am hălăduit prin Tepetzlan cu David McClelland și prin Cuernavaca cu Tim și cu anturajul acestuia, după care am zburat înapoi în Statele Unite, cu Tim și cu Jackie, fiul său, plus o iguană.

M-am întors apoi să predau la Cal, iar Tim la Harvard. Între timp, Timothy își făcuse deja un mare proiect psihedelic.

S-a consultat cu Aldous Huxley, care preda la acea vreme la MIT. Aldous și Tim, plus un anumit număr de studenți, au contactat compania farmaceutică Sandoz, care producea un medicament sintetic ce imita ciupercile magice, numit Psylocybin. Ei au obținut un lot de testare și au început să ia medicamentul și să îl administreze altora. Când am ajuns la Cambridge în primăvara următoare, m-au invitat imediat să mă alătur lor și să mă înfrupt din „bunătăți”.

¹ Este vorba de o experiență cu droguri halucinogene, numită în engleza americană „zbor” sau „călătorie”. (n. tr.)

² Prescurtare familiară pentru Universitatea Berkeley din California. (n. tr.)

Explorarea lumii interioare a conștiinței cu ajutorul drogurilor

Noaptea pe care am ales-o pentru „experiment” s-a dovedit a fi noaptea cu cea mai mare furtună de zăpadă din acel an. Trebuia să ajung acasă la Tim în Newton, la doar câteva străzi de casa părinților mei, pe care i-am vizitat și cu care am luat cina. Am reușit să ajung, mergând cu greu prin zăpadă, și ne-am așezat cu toții în jurul mesei din bucătărie. Eram un mic grup alcătuit din trei sau patru persoane. Personal, am luat 10 miligrame de medicament, o doză pregătitoare. Aveam încredere în Timothy, conștient că a trăit o experiență profundă și că era o persoană al cărei intelect îl înțelegeam. Știam că nu avea înclinații autodestructive. Poate că era distructiv cu instituțiile, dar niciodată cu oamenii. Dimpotrivă, era o persoană plină de iubire.

Am luat așadar fiecare o doză foarte mică (mai târziu aveam să luăm de 5-10 ori mai mult), iar prima parte a experienței a fost comparabilă cu cea provocată de o doză puternică de marijuana, poate puțin mai dramatică și mai intensă. Cert este că ceva s-a întâmplat.

În timpul primei părți a experienței legate de Psylocybin s-a petrecut o mică tragicomedie. Câinele fiului lui Tim alergase prin zăpadă, iar când a intrat în bucătărie și a dat de căldură, a început să gâfâie. Dată fiind starea noastră de conștiință modificată, în care timpul se dilatase la infinit, ni s-a părut că animalul se sufocă, întrucât nu expiră suficient de des. Dar ce puteam face? Nu puteam duce câinele prin furtuna de afară la veterinar, mai ales că a doua zi era duminică. Peste toate, cabinetul acestuia se afla la câteva mile

depărtare, iar noi eram drogați, deci nu ne dădeam seama care era starea reală a câinelui. Acesta s-a mutat în camera alăturată, unde ni s-a părut că a leșinat. În cele din urmă am decis că cel mai bun lucru pe care îl puteam face era să îl chemăm pe Jackie, fiul în vârstă de 11 ani al lui Tim, care se uita la televizor în camera sa de la etaj. Dat fiind că acesta nu se afla sub influența unei substanțe chimice, am decis că cel mai bine era să urmărim interacțiunea acestuia cu câinele, pentru a nu-l speria inutil cu suspiciunile noastre.

Jackie nu a acceptat cu plăcere să fie deranjat (probabil că nu dorea să aflăm la ce emisiune de la televizor se uita la această oră din noapte!), dar cel puțin venirea sa ne-a rezolvat problema cu câinele, care, auzind vocea stăpânului său, a „revenit instantaneu la viață”, jucându-se cu el.

Câteva ore mai târziu, am început să reflectez la noile mele sentimente și senzații. O stare de calm profund a pogorât asupra mea. Mi se părea că covorul se târăște pe jos și că imaginile îmi zâmbesc, lucru care mă încânta. Am văzut apoi o figură stând în picioare la circa 3 metri de mine. Am intrat în zona de semiîntuneric și, spre surpriza mea, am dat nas în nas cu mine însumi, într-un halat de casă și cu scufie pe cap, ca un profesor demn ce eram. Era ca și cum acea parte din mine care era profesor la Harvard s-ar fi disociat de mine.

„Ce interesant, m-am gândit... Trăiesc o halucinație externă. Ei bine, am muncit din greu pentru a obține acest statut, dar adevărul este că nu am cu adevărat nevoie de el.” M-am așezat la loc pe perna mea, complet separat de statutul meu de profesor, moment în care figura s-a schimbat. M-am aplecat din nou către ea ca să o văd mai bine. „A, tot eu sunt!” m-am gândit. Figura a continuat să se schimbe astfel, iar eu mi-am recunoscut diferite aspecte cu care mă identificam... de muzician, de pilot, de amant și așa mai departe. Ori de câte ori îmi apărea un aspect personal nou, îmi dădeam de fiecare dată asigurări că nu aveam cu adevărat nevoie de el.

Figura s-a transformat apoi în cineva care eram eu, dar nu mai era Richard Alpert, respectiv care nu mai avea nimic de-a face cu identitatea mea. M-am asociat dintotdeauna cu numele meu, Richard, iar părinții mei îmi spuneau Richard. De pildă, dacă părinții mi-au spus în copilărie: „Richard, ești un băiat rău”, mă identificam cu răutatea. Dacă îmi spuneau: „Ce frumos ești, Richard!”, mă identificam cu frumusețea. În acest fel, mi-am dezvoltat toate aceste aspecte ale sinelui meu.

Am început să transpir. Nu prea știam cine eram, dacă nu eram Richard Alpert. Oare aveam să devin amnezic? Era acesta un efect

secundar al medicamentului? Avea să fie el permanent? Oare trebuia să îl sun pe Tim? La naiba, la urma urmelor, ce putea să mi se întâmple dacă renunțam să mai fiu Richard Alpert? Îmi puteam făuri ori-când doream o nouă identitate socială. Bine cel puțin că îmi mai aveam corpul... Se părea însă că mă grăbeam cu afirmațiile...

Când m-am uitat în jos ca să îmi văd picioarele, nu am văzut nimic sub genunchi. Încetul cu încetul, spre oroarea mea, mi-au dispărut complet picioarele, iar apoi și trunchiul, până când nu am mai putut vedea decât canapeaua pe care stăteam. Am țipat, convins că am murit, căci în universul meu nu exista nimic care să mă facă să cred într-o viață de după părăsirea corpului fizic.

Una era să nu mai fiu profesor sau amant, ba chiar Richard Alpert însuși, dar AVEAM NEVOIE de corpul meu!

Am intrat în panică. Organismul mi s-a umplut de adrenalină, iar gura mi s-a uscat, dar simultan am auzit o voce interioară care m-a întrebat foarte liniștită, chiar ușor amuzată, mi s-a părut mie, ținând cont de starea mea de agitație: „Bine, dar cine este cel care își pune toate aceste întrebări?”

Când m-am putut focaliza în sfârșit asupra întrebării, mi-am dat seama că deși toate lucrurile cu care mă identificam, inclusiv corpul și viața mea actuală, au dispărut, continuam totuși să exist și să fiu plinar conștient! Mai mult decât atât, acest „eu” conștient privea toată această dramă, inclusiv starea mea de panică, într-o stare de calm plină de compasiune.

De îndată ce am realizat acest lucru, am intrat instantaneu într-o stare de pace interioară și de profunzime pe care nu o mai experimentasem vreodată până atunci. Tocmai îmi descoperisem „eul”, esența, martorul care asistă la tot ce înseamnă viața mea. Acest „eu” interior există independent de identitatea mea socială și fizică, dincolo chiar de viață și de moarte. Mai mult decât atât, acest „eu” părea să știe cu adevărat, să Cunoască adevărul. Era un „eu” înțelept, nu doar o sumă de cunoștințe. Vocea lui îmi spunea adevărul. Eram capabil să îl recunosc, să îmi dau seama că eram una cu el, și întreaga mea viață în care nu am făcut altceva decât să privesc către lumea exterioară pentru a primi asigurări că fac bine ce fac – existența direcționată către ceilalți despre care vorbește David Reisman – a dispărut pentru totdeauna. Tot ce trebuia să fac acum era să privesc către acel spațiu din interiorul meu în care Știam.

Fricii de dinainte i-a luat locul o stare de exaltare. Am alergat răzând prin zăpadă, bucurându-mă de fulgii mari care cădeau peste mine. M-am îndepărtat de casă, pe care nu am mai putut-o vedea din cauza furtunii de zăpadă, dar acest lucru mi se părea în regulă, căci în interiorul meu Știam.

La 5:00 dimineața m-am întors, croindu-mi drum prin zăpadă către casa părinților mei, iar în minte mi-a încolțit gândul: „N-ar fi frumos să curăț zăpada și să fac o cărare pentru ca părinții mei să poată merge mai ușor?” Am început imediat să fac acest lucru, dar fereastra de la dormitorul părinților mei s-a deschis, iar aceștia mi-au strigat iritați:

– Intră în casă, idiotule! Nimeni nu dă zăpada la o parte la ora 5:00 dimineața!

M-am uitat la ei și am auzit din nou vocea exterioară pe care o auzeam de 30 de ani încoace. Simultan, am auzit însă vocea interioară spunându-mi: „Este în regulă să dai zăpada la o parte la orice oră, și să fii fericit.”

Prin urmare, m-am uitat către părinții mei, am râs și m-am întors la munca mea de dezșăpezire. Părinții mei au închis fereastra, iar când m-am uitat din nou în sus, i-am văzut dincolo de geam, zâmbind la rândul lor. Aceasta a fost prima mea experiență de transmitere a stării de euforie provocată de droguri unor persoane lucide!³

Simultan, în acel moment am învățat – pentru prima dată în viața mea – să nu fiu de acord cu o instituție recunoscută, dar să am încredere în interior că totul este în regulă. Până atunci nu aș fi putut face niciodată așa ceva fără să intru într-o stare profundă de anxietate.

Prin urmare, m-am gândit: „Uau, am făcut-o și pe-asta! Sunt o ființă nouă, minunat de frumoasă. Sunt un simplu sine lăuntric. Tot ce va trebui să fac de acum înainte va fi să privesc în interior pentru a ști ce trebuie să fac și pentru a avea încredere că nu trebuie să fac altceva, căci acest sine din interiorul meu nu va dispărea vreodată.”

Nu a fost însă chiar așa. Peste doar două-trei zile, vorbeam deja de toată această poveste la timpul trecut, deoarece revenisem la eul meu nevrotic și plin de anxietate, poate într-o mai mică măsură, dar totuși același. Pe scurt, am revenit la vechea mea personalitate.

³ Fenomen real, relatat de persoanele care nu au consumat droguri, dar care se află în preajma unei persoane care a consumat un drog halucigen, trăind o stare de euforie. (n. tr.)

Chiar a doua zi a trebuit să țin un curs de Relații Sociale 143, Motivația Umană, și problema era că nu puteam găsi niciieri în cărțile de psihologie ceva care să descrie ce mi se întâmplase în noaptea precedentă.

Primul lucru pe care l-am făcut eu și cu Tim a fost să le împărtășim colegilor noștri despre lucrul extraordinar care ni se întâmpla. Aceștia s-au bucurat de fericirea noastră, la fel ca toți oamenii de știință care află că un coleg de-al lor a descoperit o cale nouă către necunoscut. După o săptămână, ne-am întors cu toții în sufrageria de lângă șemineu, am deschis o nouă sticlă și am luat o nouă doză de psylocybin, pentru a ne continua aventura exploratorie. Am trăit astfel o nouă experiență, încă și mai profundă decât prima, pe care am relatat-o din nou colegilor noștri de la facultate. De data aceasta nu am mai obținut însă reacții la fel de favorabile ca prima dată. Nu se pune problema că aceștia și-au schimbat atitudinea. În realitate, noi eram cei care ne transformam. Am început astfel să ne dezvoltăm un limbaj comun, pe care numai noi îl înțelegeam. Dacă Amiralul Byrd și grupul său de exploratori pătrund din ce în ce mai adânc în regiunea polară, lucrurile care îi interesează pe ei devin din ce în ce mai puțin relevante pentru cineva care trăiește la New York. Cam în aceeași situație ne aflam și noi.

Singura opțiune pe care o aveam la dispoziție era să mergem mai departe, chiar dacă nu îi mai puteam aduce pe ceilalți cu noi, întrucât experiențele noastre au început să devină indescriptibile. Am ajuns rapid în punctul de a nu le mai putea explica ce simțeam colegilor noștri. Tot ce le puteam spune era: „Pentru cel care a trăit această experiență nu este necesară nicio explicație, iar pentru cel care nu a trăit-o, nicio explicație nu este posibilă.” „Sună foarte interesant”, ne spuneau colegii noștri, lucru care ne umplea de frustrare, așa că le răspundeam: „Ca să înțelegeți, ar trebui să încercați la rândul vostru.” Aceștia ne spuneau însă: „Nu, căci acest lucru nu ar fi științific. Nu este normal să vă testăm produsul. Începeți cu cobaii, apoi treceți la studenți absolvenți...”

Așa se face că în ziua de sâmbătă a săptămânii următoare, ne-am adunat cu toții și ne-am întrebat: „Ce trebuie să facem?” Știam cu toții răspunsul: trebuia să continuăm – cu ajutorul drogurilor – explorarea acestei lumi interioare a conștiinței despre care am emis atâtea teorii de-a lungul anilor și pe care acum am început să o cunoaștem direct. Chiar din a doua săptămână de experimente ni se părea deja că am

călătorit în Tibet, iar acum ne împărtășeam experiențele chiar cu cel care ne-a condus acolo.

În scurt timp grupul nostru a ajuns la cinci sau șase persoane, iar ceilalți colegi au început să glumească spunând că am format un cult, lucru care nu era foarte departe de adevăr, căci un cult reprezintă un sistem de convingeri reciproc împărtășite.

În privința metodologiei de lucru, Tim ne-a spus:

– Nu știm deocamdată cum operează aceste lucruri. Există numeroase modele posibile, așa că cel mai bine ar fi să nu impunem încă o metodologie clară, întrucât modelul occidental al acestor stări de conștiință este unul patologic, iar cel din culturile primitive este mistic și religios. Cel mai bine este să rămânem deschiși la orice posibilitate...

Am început astfel ceea ce am putea numi un studiu naturalist: am administrat Psylocybin unui număr de aproximativ 200 de oameni relativ sănătoși din punct de vedere fizic și le-am spus: „Luați medicamentul în orice fel doriți. La sfârșit veți primi un chestionar cu întrebări la care va trebui să răspundeți, astfel încât să înțelegem ce anume s-a întâmplat. Altminteri, nu vă putem recomanda niciun fel de metodologie.”

În rândul celor care au luat Psylocybin s-au numărat muzicieni de jazz, fizicieni, filozofi, preoți, drogați, studenți absolvenți și sociologi. La sfârșit am adunat 200 de protocoale, și prima analiză pe care am făcut-o a arătat clar că reacțiile la medicament depind de așteptările celui care îl ia și de mediul în care se petrece experimentul. Spre exemplu, dacă cineva ia Psylocybin într-un mediu extrem de paranoic și dacă se așteaptă să trăiască o experiență palpitană, el va trăi într-adevăr o astfel de experiență, dar de tip paranoic. Tot ce face acest medicament este să amplifice așteptările personale.

Datele acumulate au mai arătat însă ceva: o anumită ierarhie probabilistică a experiențelor. Astfel, experiența cea mai probabilă era cea a unei sensibilizații amplificate a celor cinci simțuri și accelerarea procesului de gândire.

Următorul tip de experiență probabilă era schimbarea interpersonală a figurii și a mediului, care îi permitea experimentatorului să se uite la altcineva și să perceapă similitudinile (și mai puțin diferențele) dintre acesta și el. Sistemul occidental al educației minții pentru a percepe în primul rând diferențele trecea acum în fundal. Spre exemplu,